

Peter Westwood, *Commonsense Methods for Children with Special Educational Needs*. London: Routledge, 2008. ISBN 0-415-41581-0, 254 blz., \$ 42,95.
URN:NBN:NL:UI:10-1-100844

Peter Westwoods' *Commonsense Methods for Children with Special Educational Needs* is de vijfde herziene versie van het boek dat voor het eerst in 1987 verscheen. Onder speciale onderwijsbehoeften verstaat Peter Westwood – in lijn met de richtlijnen van het Department for Education and Skills (vergelijkbaar met ons ministerie van Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur) – het volgende: kinderen met speciale onderwijsbehoeften hebben leerproblemen of stoornissen die het voor hen moeilijker maken om te leren of om toegang te krijgen tot onderwijs dan de meeste kinderen van dezelfde leeftijd. Deze kinderen kunnen extra of andere hulp nodig hebben dan hun leeftijdgenoten. Het gaat dan om 15 tot 20 procent van de kinderen.

Peter Westwood doelt bij zijn beschrijving op de gangbare definitie in Groot-Brittannië, Nieuw Zeeland en Australië. Als het gaat om leerstoornissen, is de groep kinderen kleiner. Dan gaat het om 3 procent van de populatie. Deze specifieke groep vraagt om specifieke aanpak en daarom wijdt Westwood er een afzonderlijk hoofdstuk aan.

Hij presenteert in totaal 14 hoofdstukken. De eerste drie hoofdstukken zijn gewijd aan leerstoornissen, verstandelijke handicap en autisme, respectievelijk aan lichamelijke en zintuiglijke handicaps. De reden van deze indeling wordt niet bekend gemaakt.

In de hoofdstukken 4 tot en met 12 beschrijft Peter Westwood manieren om problemen in de klas te voorkomen door kinderen te leren taakgericht te werken, gedrag te reguleren, sociale vaardigheden te bevorderen, ontlukende geletterdheid en gecijferdheid te bevorderen, en problemen met lezen en schrijven te verkleinen. In de laatste twee hoofdstukken is de invalshoek het algemene curriculum en onderwijsmethodieken. Op het eerste gezicht suggereert de hoofdstukindeling dat alles gedekt is wat problemen zou kunnen geven bij kinderen met speciale onderwijsbehoeften.

In de discussie over de manier waarop men tegemoet kan komen aan de behoefte voor speciaal onderwijs (special educational needs) vertegenwoordigt dit boek een tussenpositie. Dit standpunt vind je terug in de eerder beschreven hoofdstukindeling van Peter Westwood's publicatie: in principe is de school bedoeld als een plaats waar leerkrachten tegemoet komen aan elke onderwijsbehoefte, maar er zijn stoornissen die aangepast onderwijs noodzakelijk maken.

Hij redeneert pragmatisch en niet vanuit een ideologisch standpunt: hij betoogt dat leerkrachten het meest gebaat zijn bij deze aanpak en stelt dit vanuit zijn ervaringen als leerkracht en onderwijspsycholoog.

Er zijn echter andere visies mogelijk. Opvallend is dat Westwood verwijst naar een ervan die beschreven staat als aanbevolen literatuur zonder in te gaan op de inhoud van dit standpunt. Het gaat om de publicatie van Ann Lewis & Brahm Norwich (2005), getiteld *Special Teaching for Special Children. Pedagogies for Inclusion*. Op basis van een studie die door hen is uitgevoerd, betogen zij dat de praktijk leert dat onderwijs aan kinderen met speciale onderwijsbehoeften niet anders is dan aan normaal lerende kinderen.

Dit standpunt beargumenteren zij door te wijzen op hun onderzoeksuitkomsten. Zij interviewden leerkrachten van regulier en speciaal onderwijs naar hun pedagogische aanpak en didactische aanpassingen in het geval van kinderen die speciale onderwijsbehoeften hadden. Deze lieten zien dat het niet zozeer gaat om verschillen in aanpak zodra het gaat om speciale onderwijsbehoeften maar om een continuüm in mogelijke aanpak. Veel onderwijsinspanningen verschillen gradueel van elkaar: ieder kind heeft baat bij duidelijkheid in regels in de klas, maar sommige kinderen behoeven een extra herinnering aan deze regels. Veel kinderen profiteren van oefenen als didactisch middel, maar voor sommige kinderen is meer gelegenheid om te oefenen noodzakelijk om vooruitgang te kunnen boeken.

Vanuit dit standpunt is er ook een glijdende schaal als het gaat om de precisie van diagnostiek. In Nederland is hier veel discussie over (zie voor een samenvatting Diny van der Aalsvoort & Kathalijne Eendhuizen (2005). Een vergelijkende internationale studie over functionele indicatiestelling. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 44, 10, 437-448). De vraag wat psychodiagnostische gegevens bijdragen aan aanwijzingen voor de onderwijspraktijk, stelt Peter Westwood echter niet. Hij beschrijft de manier waarop de diagnose te stellen is in het geval van leerstoornissen, autisme enzovoort. Hij suggereert daarmee een duidelijkheid die er feitelijk niet is.

Aan de discussie over leerling-gebonden financiering die in Nederland fel wordt gevoerd juist omdat de psychodiagnostiek niet zo'n duidelijke uitkomsten geeft maar veeleer wordt gebaseerd op afspraken die alleen classificatie mogelijk maken en onderwijsaanwijzingen buiten beschouwing laten, draagt het boek niet bij. Westwood's publicatie blijft echter interessant, omdat hij in elk geval voor ogen houdt dat er naast aanwijzingen voor in de klas ook nagedacht dient te worden over aanpassingen van het curriculum en over onderwijsmethodieken. Het is jammer dat hij niet een hoofdstuk heeft gewijd aan het samenhangend presenteren van zijn opvattingen, gelet op speciale onderwijsbehoeften. Dat zou zijn boek sterker hebben gemaakt voor onderwijsbegeleiders. Hen beschouw ik als de doelgroep van deze uitgave.